



Homo natus de muliere, breui viuens tem-
pore, repletur multis miserijs: qui quasi flos
egreditur & conteritur, & fugit velut umbra. Job. 1.

5. SMRŤOU STRATÍME VŠETKO

I. *Deň straty je blízko.* (Dt 32, 35.) Deň smrti sa nazýva dňom straty, lebo vtedy človek stráca všetko, čo si získal v živote, pocty, priateľov, majetky, kráľovstvá, všetko. Čo teda osoží získať celú zem, keď pri smrti všetko opustíme? Všetko zostane na posteli umierajúceho. *Je azda nejaký kráľ* (povedal sv. Ignác Františkovi Xaverskému, keď ho priviedol k Bohu), *ktorý by si na druhý svet priniesol purpurovú niť ako odznak svojho panstva?* Je nejaký boháč, ktorý by si pri smrti vzal so sebou peniaz alebo sluhu pre svoje pohodlie? Pri smrti všetko opustíme. Iba duša vojde do večnosti a budú ju sprevádzať iba jej dobré skutky. Ó ja úbohý, kde sú moje skutky, čo ma môžu sprevádzať do blaženej večnosti? Vidím iba tie, čo ma robia hodným pekla.

II. Ľudia prichodia na svet nerovnakí: jeden sa narodí bohatý, druhý chudobný, jeden vznešený, druhý plebej. Ale pri odchode zo sveta všetci umierajú rovnako. Ak sa pozrieme do hrobu, nemôžeme medzi mŕtvolami rozoznať, kto bol pánom a kto sluhom, kto kráľom a kto poddaným. Smrť, ako píše Horác, vyrovnáva žezlá s motykami. Bože môj, nech si len iní zadovážia všetky majetky tohto sveta, ja chcem, aby iba tvoja milosť bola mojím majetkom. Iba ty mi budeš jediným dobrom v tomto a v druhom živote.

III. Slovom každá vec tejto zeme bude mať koniec. Skončia sa veľikášstva a skončia sa biedy; skončia sa pocty a skončia sa potupy; skončia sa radovánky a skončia sa útrapy. Pri smrti je blažený nie ten, čo oplýval bohatstvom, poctami a radoťami, ale ten, čo trpezlivo znášal chudobu, opovrhovanie a trápenia! Vtedy neteší to, že máme pozemské dobrá, ale teší iba to, čo sme vykonali a vytrpeli pre Boha. Ježišu môj, odlúč ma od tohto sveta prv, než ma od neho odlúči smrť. Pomôž mi svojou milosťou, veď vieš, aký som slabý. Nedaj, aby som ti bol ešte niekedy neverný, ako to bolo v minulosti. Ľutujem, Pane môj, že som tebou toľko ráz opovrhoval. Teraz ťa milujem nad všetko dobré a zaumieňujem si, že radšej tisíc ráz chcem stratiť život než tvoju milosť. Ale peklo nedá pokoja; prosím ťa úpenlivo, neopúšťaj ma. Nedaj, aby som sa ešte niekedy odlúčil

od tvojej lásky. Ó Mária, moja nádej, vypros mi svätú vytrvalosť.¹

9. NÁŠ ŽIVOT JE SEN, ČO RÝCHLE POMINIE

I. Povedal to práve Dávid, keď napísal, že šťastie tohto života je ani sen človeka, ktorý sa prebúda. Sťa sen vstávajúcich. Všetka veľkosť a sláva tohto sveta vo chvíli smrti javí sa úbohým svetákom iba ako sen človeka, ktorý sa prebúda a vidí, že skončením sna sa skončilo i jeho šťastie, o ktorom sa mu snívало, že ho má. A preto múdro napísal akýsi z klamu vyvedený človek na lebku mŕtveho: *Mysliacemu všetko zovšednie*. Tomu, kto myslí na smrť, všetky dobrá tohto života sa javia takými, akými sú: nízkymi a pomíňajúcimi. Nemôže vložiť svoju lásku do zeme ten, kto myslí, že onedlho ju opustí. Ach, môj Bože, koľko ráz som pre tieto biedne zemské dobrá opovrhol tvojou milosťou. Odteraz chcem myslieť na to, aby som ti slúžil a miloval ťa. Prispej mi na pomoc.

II. Takto sa teda končia kráľovské koruny a veľkosť tejto zeme! To boli slová, ktoré povedal sv. František Borgia, keď videl mŕtvolu kráľovnej Izabely, čo umrela v kvete mladosti: a táto myšlienka mu pomohla rozhodnúť sa opustiť svet a oddať sa celkom Bohu so slovami: *Chcem slúžiť pánovi, ktorého nemôžem stratiť*. Treba sa odtrhnúť od zemských vecí prv, než nás od nich odtrhne smrť. Ale akým šialenstvom je ztratíť si dušu pre nejaké puto s touto zemou, z ktorej budeme musieť čoskoro odísť, keď sa nám povie: Kresťanská duša, odíd z tohto sveta! O môj Ježišu, kież by som ťa bol vždy miloval! Ale čo si počnem s toľkými urážkami, ktorými som ťa zahrnul? Povedz mi, čo mám robiť, aby som napravil svoj neporiadny život, a všetko vykonám. Dovoľ, aby ťa miloval hriešnik, ktorý ľutuje, miluje ťa viac než seba samého a prosí ťa o zmilovanie.

III. Pomyslite si, že nebudete na tomto svete vždy. Krajinu, v ktorej žijete, istého dňa budete musieť opustiť; a z domu, v ktorom bývate, raz budete musieť vyjsť, aby ste sa doň už nevrátili. Pomyslite si, že mnohí vaši predkovia bývali v tej istej

1 5. Smrťou stratíme všetko. LIGUORI, Alfonz Mária. *Cesta spásy: rozjímanie na získanie večnej spásy*. Trnava: Spolok sv. Vojtecha, 1950, s. 16–18. Ad fontes.
Dostupné také z:
<https://archive.org/details/Sv.AlfonzMariaLiguoriCestaSpasy1950>.

izbe, kde teraz čítate, spali v tej istej posteli, kde spíte, a kde sú teraz? Vo večnosti. To isté sa stane s vami. Môj Bože, daj mi poznať nespravodlivosť, ktorej som sa dopustil, keď som sa odvracal od teba, nekonečného dobra, a daj mi bolesť, aby som mohol oplakať svoju nevďačnosť. Oh, kiež by som bol umrel skôr a kiež by som ťa nebol nikdy obrazil. Nedaj, aby som žil ďalej nevďačný voči láske, ktorú si mi preukázal. Drahý môj Vykupiteľ, milujem ťa nadovšetko a chcem ťa milovať, nakoľko môžem, v živote, ktorý mi zostáva. Pomôž mi v slabosti svojou milosťou a ty, Matka Božia, svojím orodovaním.²

27. MÁRNOSŤ DOBIER TOHTO SVETA

I. Čo je tento život ak nie para, ktorá sa na chvíľu zjaví a zase zmizne? *Veď čo je váš život? Para, ktorá sa na chvíľku ukáže a potom zmizne.* (Jak 4, 15.) Zemské výpary, čo vystúpily do vzduchu, zaliate slnečnými lúčmi, poskytujú krásny pohľad; ale ten sa pri najslabšom vánku rozplynie a stratí. Také je veľikášstvo tohto sveta. Hľa, toho pána sa dnes tisíce ľudí boja, zaliečajú sa mu a ctia ho; zajtra, keď bude mŕtvy, budú ním všetci opovrhovať a preklínať ho. Slovom, smrťou sa končia pocty, pompa, zábavy, všetko. Ach, môj Bože, daj mi poznať nesmierne dobro, ktorým si ty, aby som miloval iba teba a nič iného.

II. Smrť oberie človeka o všetko, čo má na tejto zemi. Aké smutné je vidieť, ako boháča vynášajú po smrti z jeho paláca, aby sa doň už nevrátil, a ako sa iní zmocňujú jeho majetku, jeho peňazí a všetkého, čo mal! Sluhovia, keď ho vyprevadili ku hrobu, opúšťajú ho a nechávajú ho napospas červom; niet už nikoho, kto by si ho ctil, kto by mu lichotil. Predtým ho každý poslúchal na pokyn, ale teraz sa už nikto nestará o jeho rozkazy. Ó ja úbohý, cez toľké roky som sa hnal za márnosťami sveta, a opustil som teba, dobro nekonečné! Ale oddnes iba ty, môj Bože, budeš jediným mojím pokladom, jedinou láskou mojej duše.

2 9. Náš život je sen, čo rýchle pominie. LIGUORI, Alfonz Mária. *Cesta spásy: rozjímanie na získanie večnej spásy*. Trnava: Spolok sv. Vojtecha, 1950, s. 25–27. Ad fontes. Dostupné také z: <https://archive.org/details/Sv.AlfonzMariaLiguoriCestaSpasy1950>.

III. Čo sa pýšiš, zem a popol? Človeče, vraví Boh, nevidíš, že onedlho sa staneš prachom a popolom? Načo márneš svoje myšlienky a svoju lásku? Pomysli si, onedlho ťa smrť oberie o všetko a vyženie ťa zo sveta. A ak vtedy nebudeš mať v poriadku účty svojho života, čo bude s tebou cez celú večnosť? Ach, môj Pane, ďakujem ti. Rozprávaš mi to preto, že ma chceš spasiť. Ponúkaš mi svoje milosrdenstvo. Slúbil si odpustiť tomu, kto ľutuje, že ťa obrazil; ja ľutujem z celého srdca, nuž odpusť mi. Slúbil si milovať toho, kto teba miluje; ja ťa milujem nadovšetko; preto miluj ma aj ty a nemaj ma v nenávisti, ako som si zaslúžil. Ó Mária, zástankyňa moja, tvoja ochrana je mojou nádejou.³

30. OPOVRHOVANIE SVETOM

Myšlienka na márnosť sveta a na to, že všetky veci, ktoré svet cení, sú len lož a klam, priviedla mnohé duše k rozhodnutiu oddať sa celkom Bohu. Čo osoží človekovi, keby získal aj celý svet, ale duši svojej by uškodil? (Mt 16, 26.) Tento veľký výrok evanjelia mnohých mladých ľudí priviedol na to, že opustili príbuzných, vlasť, majetok, pocty ba aj kráľovské koruny a išli sa zavrieť do kláštora alebo na púšť, aby tam mysleli iba na Boha! Deň smrti sa nazýva dňom zahynutia: *Blízko je deň zahynutia*. (Dt 32, 35.) Deň zahynutia, pretože v deň smrti musíme zanechať všetky svoje majetky, získané tu na zemi. Preto múdro hovorí svätý Ambróz, že klamne nazývame tieto majetky svojimi, pretože si ich nemôžeme odniesť so sebou na druhý svet, kde sa budeme musieť navždy zdržovať: *Nie je naše (píše svätec) to, čo si nemôžeme so sebou odniesť; len čnosť nás sprevádza*. Len sväté skutky nás budú sprevádzať a tešiť vo večnosti.

Všetky zemské majetky, najväčšie hodnoty, zlato, striebro, najvzácnejšie drahokamy, pozorované zo smrteľnej postele, strácajú svoj lesk: smútočný tieň smrti zatieňuje aj kráľovské žezlá a koruny a ukazuje, že to, čo si svet cení, je len blato, dym, márnosť a bieda. A po pravde, čo osožia pri smrti všetky

3 27. Márnosť dobier tohto sveta. LIGUORI, Alfonz Mária. *Cesta spásy: rozjímanie na získanie večnej spásy*. Trnava: Spolok sv. Vojtecha, 1950, s. 62–64. Ad fontes. Dostupné také z: <https://archive.org/details/Sv.AlfonzMariaLiguoriCestaSpasy1950>.

bohatstvá získané tým, čo umiera, ak po smrti sa mu dostane iba drevenej rakvy, aby bol do nej položený a zhníť? Čo osoží vychvalovaná krása tela, keď z neho zostane iba trochu smradlavého prachu a niekoľko mäsa zbavených kostí?

Čo je život človeka na tejto zemi? Hľa, ako to opisuje svätý Jakub: *Ved čo je váš život? Ste ani para, ktorá sa na chvíľku ukáže a potom zmizne.* (Jak 4, 14.) Dnes toho veľikáša ctia, boja sa ho a chvália ho; zajtra ním opovrhujú, ohovárajú ho a preklínajú: *Videl som velebeného bezbožníka... a išiel som okolo a nebolo ho.* (Ž 36, 35–46.) Niet ho už v tej jeho obľúbenej vile, v tom veľkom paláci, ktorý si vybudoval; a kde je? Mení sa na prach v hrobe.

Má v ruke klamnú váhu. (Oz 12, 7.) Duch Svätý nás upozorňuje, aby sme sa nedali oklamať svetom, pretože svet váži dobrá svojou falošnou váhou; ale my musíme vážiť veci správnou váhou viery, ktorá nám dáva poznať opravdivé dobrá, akými sa nemôžu nazvať tie, ktoré sa rýchle pomínú. Sv. Terézia povedala: Nemáme brať do úvahy veci, ktoré končia smrťou.

Ó Bože, čo veľkého zostalo toľkým ministerským predsedom štátu, toľkým vleitelom vojska, toľkým kniežatám, toľkým rímskym cisárom teraz, keď scéna pre nich sa skončila a keď sú vo večnosti? *Ako zvuk zmizla ich pamiatka.* (Ž 9, 7.) Boli veľkými vo svete, ich meno znelo všade; ale keď umreli, skončila sa pre nich veľkosť, meno a všetko. Treba tu pripomenúť nápis z cintorína, kde sú pochovaní mnohí rytieri a dámy:

Hľa, tu sa končí každá veľkosť,
každá zemská nádhera, každá krása.
Červy, blato, biedny kameň a trochu piesku
je koncom krátkej scény každého.

Terajšia tvárnosť sveta sa už pomíňa. (1 Kor 7, 31.)

Náš život slovom je iba rýchle pomíjajúcou scénou; skončí sa pre všetkých, pre vznešených a jednoduchých, pre kráľov a poddaných, pre bohatých i pre chudobných. Blažený ten, kto v tejto scéne dobre zahral svoju úlohu pred Bohom! Filip III., španielsky kráľ, umrel mladý vo veku 42 rokov; pred smrťou povedal tým, čo stáli okolo neho: *keď umriem, ohlasujte divadlo, ktoré teraz vidíte; ohlasujte, že pri smrti byť kráľom nepoteší, ale len zväčšuje pocit múk, že sme vládli.* A potom so vzdychom dodal:

Ó kież by som bol teraz na púšti a stal sa svätým, pretože by som sa s väčšou dôverou zjavil pred súdnou stolicou Ježiša Krista.

Je známa zmena života, ktorú vykonal sv. František Borgia pri pohľade na mŕtvolu cisárovnej Izabelly, ktorá za živa bola veľmi krásna, ale po smrti vyvolávala hrôzu u toho, kto sa na ňu pozrel. Preto vtedy Borgia povedal: *Tak sa teda končia dobrá tohto sveta?* A oddal sa celkom Bohu. Ó kież by sme ho všetci napodobnili prv, než nás schytí smrť. Ale ponáhlajme sa, pretože smrť beží a nevieme, kedy príde. Nedovoľme, aby z osvietenia, ktoré nám Boh teraz dáva, zostaly iba výčitky a dlh, ktorý musíme Bohu splatiť, keď v ruke budeme držať sviecu smrti. Rozhodnime sa vykonať teraz to, čo vtedy budeme si želať mať vykonané a nebudeme už môcť vykonať.

Bože môj, dosť už bolo tvojej trpezlivosti: nechcem ťa už nechať čakať na to, aby som sa ti celkom oddal. Volal si ma už mnoho ráz, aby som skoncoval so svetom a oddal sa celkom tvojej láske. Teraz ma znovu voláš: tu som, prijmi ma do svojho náručia, lebo v tejto chvíli sa ti celkom dávam. O nepoškvrnený Baránok, ktorý si sa kedysi obetoval na Kalvárii a umrel na kríži pre mňa, obmy ma najprv svojou krvou a odpusť mi všetky urážky, ktorých som sa voči tebe dopustil. A potom ma zapál svojou svätou láskou. Milujem ťa nadovšetko, milujem ťa celou svojou dušou. A čo okrem teba môžem nájsť vo svete hodnejšie lásky a čo by ma viac milovalo? Matka Božia a moja zástankyňa Mária, oroduj za mňa a vypros mi pravú a trvalú zmenu života: dôverujem ti.⁴

4 30. Opovrhovanie svetom. LIGUORI, Alfonz Mária. *Cesta spásy: rozjímanie na získanie večnej spásy*. Trnava: Spolok sv. Vojtecha, 1950, s. 307–311. Ad fontes. Dostupné také z: <https://archive.org/details/Sv.AlfonzMariaLiguoriCestaSpasy1950>.



Melior est Mors quam Vita. Ecclesi. 50.